

Institut Català de la Salut

Memòria 2015

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Institut Català
de la Salut

► Presentació

David Elvira Martínez
President del Consell
d'Administració

Candela Calle Rodríguez
Directora gerent

Amb aquest recull d'activitats volem reconèixer la tasca que duen a terme, dia rere dia, tots els professionals de l'Institut Català de la Salut; prop de 39.000 persones que han fet de la nostra institució un referent mundial basat en l'assistència excel·lent. L'organització ha esdevingut el pal de paller del model sanitari català forjat amb la Llei d'ordenació sanitària de Catalunya, que tot just l'any 2015 ha celebrat el seu vint-i-cinquè aniversari.

L'esforç dels professionals ha aconseguit mantenir un gran nivell de qualitat i humanitat en l'assistència, la docència i la recerca durant la crisi. La complicitat dels pacients ha estat bàsica per afrontar els difícils escenaris d'aquest període i el seu reconeixement a la feina dels professionals, com testimonien les enquestes de satisfacció, ha estat clau. Des del vessant de la gestió, també s'ha fet un esforç important. Les millores en els sistemes d'informació i en els processos interns han fet possible que avui la nostra organització sigui més eficient que mai.

Tot i així, encara tenim molt de camí per recórrer. Estem vivint una època apassionant. Les organitzacions, la societat i el país s'enfronten a reptes majúsculs que només es podran superar si aposten per la participació de les persones. Precisament, el foment de la participació dels professionals i dels ciutadans és un dels reptes estratègics de l'ICS. En aquest sentit s'emmarquen projectes com ara el Cívics, l'Innòbics i les iniciatives liderades des de la Direcció de Persones i Desenvolupament Professional per promoure el protagonisme i la coresponsabilitat dels professionals a dins de l'organització, com és el Pla d'ordenació de recursos humans. Durant l'any 2015 s'han assentat les bases d'alguns projectes que s'estan desenvolupant al llarg d'aquest 2016.

En les pàgines següents trobareu més informació sobre aquestes iniciatives i sobre les activitats més destacades que han dut a terme els nostres professionals durant l'exercici. En aquesta edició hem canviat la manera d'estructurar els continguts de la memòria, per donar més protagonisme als valors que guien les accions que du a terme la nostra empresa (competència, participació, compromís, equitat, innovació i transparència) i als eixos que identifiquen l'organització: ciutadania, professionals, recerca, docència, solidaritat i eficiència.

Aquesta memòria és el reflex del vostre compromís amb la sanitat pública catalana. Gràcies per fer-ho possible.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

© Institut Català de la Salut, 2016
Gran Via de les Corts Catalanes, 587
08007 Barcelona
Tel. 93 482 41 00
gencat.cat/ics

Dipòsit legal: B 19592-2014

Coordinació: Gabinet de Comunicació

Realització: hores.com

Disseny gràfic: www.victoroliva.com

Fotografies: Quim Roser i arxiu fotogràfic
de l'Institut Català de la Salut

► Una atenció excel·lent

La nostra missió

Donar una atenció excel·lent a la població, desenvolupant també la docència i la recerca en l'àmbit de la salut a Catalunya.

La nostra visió de futur

Ser l'organització de referència i líder en el sistema de salut català, tant en l'assistència com en la docència i la recerca.

Valors

El comportament de les persones que treballen a l'ICS ha de regir-se segons uns valors compartits per tothom, coherents amb la missió de l'empresa.

Entre els valors ètics que han de guiar les actuacions de l'ICS destaquen el posicionament dels ciutadans com a eix central del sistema sanitari, mentre que els professionals constitueixen el cor de l'organització; el compromís amb la sostenibilitat econòmica i social; la simplificació organitzativa; el diàleg i la transparència; l'atenció integral a les persones, i la integració activa, respectuosa i coresponsable en el sistema sanitari de Catalunya.

► Empresa líder

L'Institut Català de la Salut (ICS) és l'empresa pública de serveis de salut més gran de Catalunya, amb gairebé 39.000 professionals que presten servei a aproximadament sis milions de persones de tot el territori. L'ICS gestiona 286 equips d'atenció primària (EAP) i, a més, participa en el Consorci d'Atenció Primària de Salut de l'Eixample (CAPSE), juntament amb l'Hospital Clínic de Barcelona, que té tres EAP, i en el Consorci Castelldefels Agents de Salut (CASAP), juntament amb l'Ajuntament de Castelldefels, que en té un. L'Institut també gestiona tres grans hospitals terciaris d'alta tecnologia (Vall d'Hebron, Bellvitge i Germans Trias), quatre hospitals de referència territorial (Arnau de Vilanova de Lleida, Joan XXIII de Tarragona, Josep Trueta de Girona i Verge de la Cinta de Tortosa) i un hospital comarcal (Viladecans).

Com a entitat de referència del sistema sanitari públic del nostre país, l'ICS té l'objectiu de millorar la salut i la qualitat de vida de les persones, a través de la promoció dels hàbits saludables, de la prevenció dels problemes de salut i del tractament de les malalties, des de les més banals fins a les requereixen un abordatge més complex.

A més, juntament amb l'activitat assistencial, l'ICS du a terme una intensa tasca investigadora a través dels set instituts de recerca integrats als seus centres hospitalaris i d'atenció primària. La investigació que duen a terme els professionals de l'ICS s'orienta a donar resposta a preguntes sorgides de la pràctica clínica, de manera que els resultats científics tenen la voluntat de revertir en la millora de la salut de les persones. El mateix passa amb la docència. L'ICS és capdavanter en la formació dels professionals del demà a Catalunya. En els seus centres es formen 2.300 professionals de 51 especialitats diferents en ciències de la salut i 4.500 alumnes de pregrau de medicina, infermeria, odontologia i altres disciplines. Igualment l'Institut també desenvolupa programes de formació continuada adreçada a tots els col·lectius professionals. Tot plegat, per seguir fent de l'ICS una empresa líder que està al servei de la ciutadania.

Recursos

Atenció primària

Recursos estructurals

Centres d'atenció primària	330
Consultoris locals	634
Centres d'urgències d'atenció primària (CUAP)	16
Punts d'atenció continuada (PAC)	129
Dispositius d'atenció urgent aïllats o de muntanya	20
Centres d'atenció continuada	28
Dispositius d'atenció especialitzada	33
Serveis de diagnòstic per la imatge	2
Laboratoris clínics	28

Recursos assistencials

Equips d'atenció primària	286
Equips d'atenció primària penitenciaris	10
Línies pediàtriques / equips d'atenció pediàtrica	15
Unitats d'atenció continuada i urgències de base territorial (ACUT)	23
Serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR)	24
Unitats del Programa d'atenció domiciliària i equips de suport (PADES)	11
Unitats de rehabilitació	11
Unitats de salut mental	2
Unitats de salut laboral	3
Unitats de salut internacional	6

Atenció hospitalària

Hospitals	8
Quiròfans	141
Unitats de reanimació / punts d'atenció	21 / 163
Unitats de cirurgia major ambulatoria (CMA)	8
Sales de parts	24
Consultoris de consultes externes	1.292
Punts d'atenció d'hospitals de dia	419
Boxs d'urgències / punts d'atenció	444 / 701
Laboratoris clínics (territorials / urgències)	8
Equipaments d'alta tecnologia	229
Llits disponibles	3.588
Unitats de salut internacional	3

L'activitat en un dia a l'ICS

Atenció primària

	81.411 visites de medicina de família
	14.952 visites de pediatria
	50.734 visites d'infermeria
	4.009 visites d'odontologia
	1.539 visites de treball social
	6.387 visites d'atenció continuada
	606 visites del PADES

Atenció hospitalària

	869 altes
	429 intervencions quirúrgiques majors
	2.025 urgències
	11.996 consultes externes
	1.101 sessions d'hospital de dia
	23 visites d'hospitalització domiciliària

► Avancem per millorar

L'ICS té en funcionament projectes encaminats a promoure la participació dels ciutadans i els professionals en el sistema sanitari i a millorar la coordinació entre els diferents nivells assistencials.

Som Cívics

Amb la voluntat de situar els ciutadans en el centre del sistema sanitari, l'ICS ha desenvolupat un projecte transversal, que impregna tota l'organització. Es tracta del Programa de promoció de drets i deures i participació, el Cívics, que vol aconseguir que la feina de tots els professionals de l'ICS, tant assistencials com no assistencials, es guïï pels principis que recull la nova Carta de drets i deures de la ciutadania en relació amb la salut i l'atenció sanitària, que el Departament de Salut ha aprovat l'any 2015.

El Programa Cívics és fruit de les aportacions realitzades per prop de 200 persones de l'ICS, d'altres organitzacions sanitàries i de la societat civil, que durant els primers mesos de l'any 2015 han participat en diversos grups de treball en què s'ha reflexionat sobre la manera com el sistema sanitari pot satisfer les noves necessitats de la ciutadania. De la feina realitzada en aquestes reunions han sorgit 100 accions, que s'engloben en cinc línies d'actuació estratègiques:

- Desenvolupament d'instruments relacionats amb els drets i deures dels pacients per promoure el seu acompliment.
- Informació i comunicació a pacients i professionals per potenciar el procés de presa de decisions compartides i per establir un model equitatiu i de qualitat.
- Formació de professionals i pacients per dotar-los de les habilitats i competències necessàries amb la finalitat d'establir canals participatius i de presa de decisions.
- Potenciació d'un model participatiu de pacients, ciutadania i professionals per fomentar la millora en els resultats (qualitat percebuda i qualitat objectiva).
- Avaluació continuada de l'obtenció de resultats demostrables en les accions que s'executin.

La qualitat i la seguretat, cosa de tots

La qualitat no només ha de ser responsabilitat d'un petit grup de professionals experts en aquesta matèria, sinó que s'ha d'integrar en la feina de totes les persones que treballen a l'ICS; des del zelador que trasllada un malalt dins l'hospital fins al gerent que aprova un pla d'inversions, passant per la infermera que administra un antibiòtic per a la profilaxi prequirúrgica o aplica un pla de cures, la cirurgiana que opera a cor obert, el dietista que supervisa l'alimentació o la resident que visita un pacient a urgències i li demana una prova diagnòstica.

En aquest context, l'any 2015 l'ICS ha presentat el Pla estratègic de qualitat assistencial i seguretat clínica, que es va dissenyar a partir del consens de professionals experts, amb la voluntat d'oferir eines per integrar la qualitat i la seguretat clínica en la pràctica diària de tots els professionals de l'organització.

Les línies estratègiques del Pla inclouen la promoció del lideratge, la cultura i la participació en qualitat i seguretat; la gestió de la informació i el coneixement per a la millora de la qualitat i la seguretat; la millora dels processos i els resultats; la innovació en qualitat i seguretat, i la potenciació de la comunicació de la qualitat i la seguretat.

Des de fa anys l'ICS disposa d'indicadors, tant a l'atenció primària com als hospitals, que permeten mesurar l'activitat que realitza. Moltes d'aquestes eines de mesura s'havien de revisar per adaptar-les a una realitat tan canviant com el món sanitari i per introduir-hi millores. El projecte d'indicadors de qualitat i seguretat clínica (IQS), que és el cor del Pla, té el repte de perfeccionar la gestió de la qualitat a partir de l'adaptació dels indicadors al procés assistencial, proporcionar indicadors adequats per a cada àrea de coneixement, posar a disposició dels professionals els resultats de la forma més àgil i operativa possible, i facilitar el *benchmarking* intern.

Altres projectes de l'ICS en matèria de qualitat i seguretat han estat el projecte ProSP, d'informatització de llistes de verificació i gestió de les incidències per garantir la seguretat en l'entorn de l'assistència dels centres de l'ICS, i el projecte de definició dels models de qualitat i seguretat de les unitats assistencials de l'atenció primària de l'ICS.

Intel·ligència empresarial per a una millor gestió

L'ICS està desenvolupant eines d'intel·ligència empresarial que permeten millorar la presa de decisions en la gestió, tant a escala operativa com tàctica. En aquest sentit, la institució ha implantat un sistema que permet construir un model relacional a partir de l'explotació i l'anàlisi d'informació procedent de diverses fonts (dades assistencials, de recursos humans, econòmiques i financeres, d'infraestructures, etc.).

Un dels eixos d'aquest projecte és la posada en marxa de la Plataforma d'alt rendiment de l'ICS (PARICS), una eina que ha de permetre consultar gairebé en temps real tota la informació que genera l'organització, la qual cosa farà possible millorar l'atenció als pacients i dur a terme una gestió més eficient. Per fer-ho, l'ICS ha adquirit un maquinari anomenat Exadata, compost de diversos servidors i discos d'emmagatzematge de gran capacitat, i un programari segur i redundat. El sistema permetrà gestionar eficaçment la informació que genera cada dia l'organització i vincular dades assistencials i de gestió. La plataforma és escalable, de manera que es podrà anar adaptant a necessitats futures. Al mateix temps, s'ha desenvolupat un model de notificació i anàlisi de tota l'organització.

La innovació, aposta estratègica

Un dels principals reptes de les organitzacions del segle XXI és arribar a gestionar tot el coneixement que són capaces de produir. En una empresa com l'ICS, amb 39.000 professionals i amb el coneixement com a principal eina de treball, aquesta tasca és fonamental. Per això, l'empresa ha posat en funcionament una àrea d'innovació corporativa que té l'encàrrec d'identificar i fomentar internament noves idees que permetin millorar, en últim terme, el servei que ofereix als ciutadans.

La nova àrea té l'encàrrec de donar impuls i visibilitat a tota la innovació que els professionals de la institució duen a terme, fomentar la transferència d'aquesta innovació, detectar la que es fa en altres centres amb l'objectiu d'introduir-la a l'organització i, en definitiva, potenciar l'ICS com a proveïdor d'excel·lència i de referència del sistema sanitari català.

► Al servei de les persones

Els ciutadans són el centre del sistema sanitari. El nostre compromís amb ells té un doble vessant. Com a organització sanitària, tenim el deure de donar la millor resposta als problemes de salut de la població. Com a organització pública tenim la responsabilitat de gestionar els recursos de tots de la forma més eficient possible.

Activitat d'atenció primària

		Total	% variació 2015/2014
Visites EAP		37.703.286	2,5
Medicina de família		20.108.499	3,9
Visites presencials	Al centre	15.763.331	-0,5
	A domicili	363.171	3,9
Visites no presencials	Telefòniques	2.004.277	5,9
	Telemàtiques	1.977.720	56,8
Pediatría		3.693.061	1,0
Visites presencials	Al centre	3.440.314	-0,1
	A domicili	715	-44,1
Visites no presencials	Telefòniques	169.357	-0,1
	Telemàtiques	82.675	90,4
Infermeria		12.531.347	1,2
Visites presencials	Al centre	10.472.737	-0,6
	A domicili	789.504	1,9
Visites no presencials	Telefòniques	895.379	2,6
	Telemàtiques	373.727	80,8
Odontologia		990.204	-4,9
Visites presencials	Al centre	933.579	-5,4
	A domicili	25.714	-1,5
Visites no presencials	Telefòniques	23.842	-2,6
	Telemàtiques	7.069	94,0
Treball social		380.175	8,5
Visites presencials	Al centre	196.132	6,0
	A domicili	23.885	-0,4
Visites no presencials	Telefòniques	153.913	11,6
	Telemàtiques	6.245	89,8

		Total	% variació 2015/2014
Visites atenció continuada i urgent		2.331.247	3,9
Visites presencials	Al centre	2.122.104	3,7
	A domicili	129.617	6,7
Visites no presencials	Telefòniques	79.526	6,6
Visites ASSIR			
Població atesa		594.734	-
Població activitat maternoinfantil		77.240	-
Població activitat de ginecologia		517.494	-
Visites PADES		149.725	16,4
Visites presencials	Al centre	57.702	-2,7
	A domicili	43.073	25,4
Visites no presencials	Telefòniques	48.950	40,0
Salut internacional			
Pacients atesos		12.738	8,03
Visites de viatgers		12.000	5,57
Visites de patologia importada		738	74,06
Vacunacions		26.040	14,69

Font: SIAP i PROSICS. Dades extretes a juny de 2016.

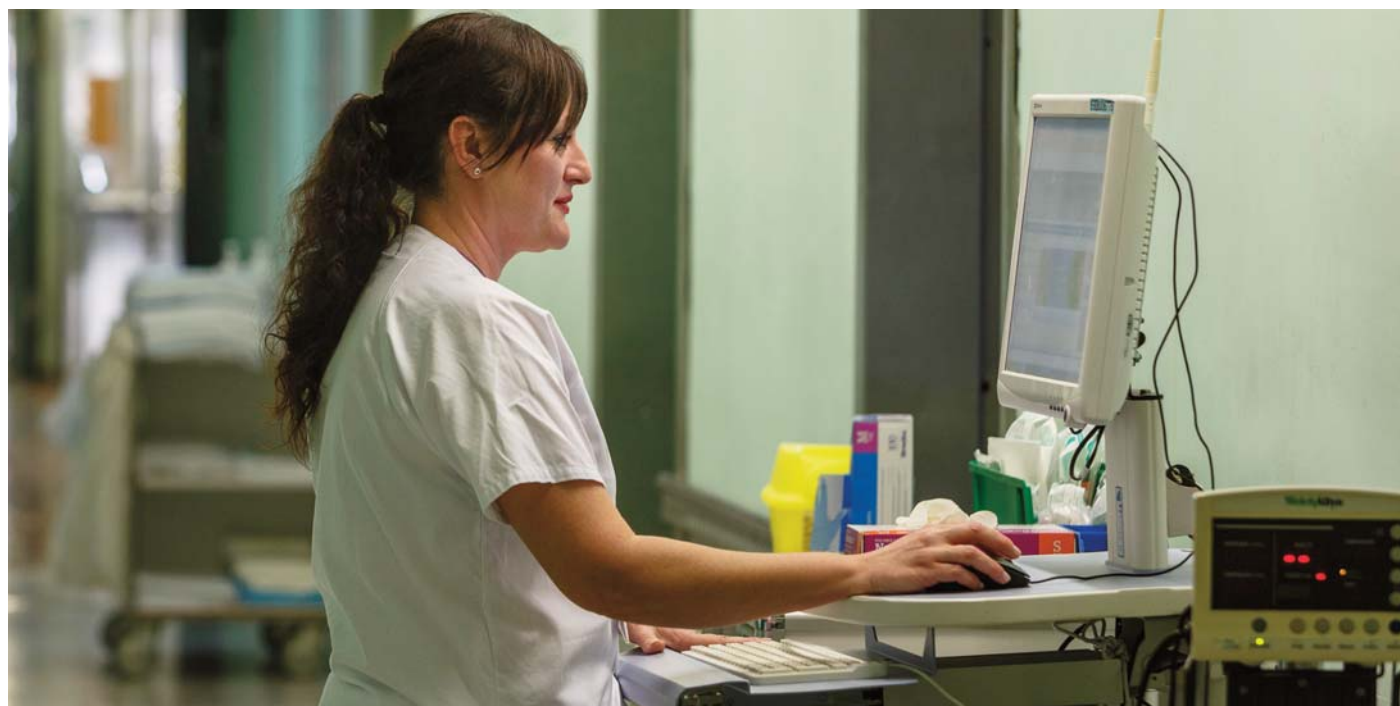
Activitat hospitalària

	Total	% variació 2015/2014
Altes¹	214.527	1,40
Altes totals	204.252	1,08
Altes convencionals	161.462	1,24
Altes de CMA	42.790	0,51
Urgències de més de 24 hores	10.275	8,16
Pes mitjà de les altes (complexitat GRD)	1,0491	0,29
Estada mitjana (altes convencionals) (dies)	6,81	-1,39
Índex d'ocupació (%)	92,32	2,10
Mortalitat (%)	2,65	2,66
Ingressos	161.410	1,21
Ingressos urgents	106.006	2,78
Ingressos programats	55.404	-1,68
Hospitalització domiciliària	5.753	5,37
Sessions d'hospital de dia	271.888	4,30
Consultes externes²	2.963.062	2,39
Primeres visites	868.085	-3,03
Visites successives	2.094.977	4,82
Índex de reiteració	2,41	8,09
Cirurgia major	106.061	-0,78
Intervencions convencionals programades	45.712	-1,39
Intervencions convencionals urgents	19.082	-1,45
Intervencions de CMA	41.267	0,22
Índex de substitució de CMA (%) ³	38,91	1,01
Cirurgia menor ambulatoria	95.894	6,73

	Total	% variació 2015/2014
Urgències	739.282	3,52
Nivell I Ressuscitació (%)	0,22	7,28
Nivell II Emergència (%)	5,25	8,20
Nivell III Urgència (%)	34,29	3,79
Nivell IV Menys urgent (%)	46,96	4,19
Nivell V No urgent (%)	10,83	-1,11
Sense assignar triatge (%)	2,45	-58,36
Urgències hospitalitzades	103.553	9,56
Urgències hospitalitzades / total urgències (%)	14,01	5,83
Urgències / dia	2.025	3,52
Pressió d'urgències ⁴	65,67	1,56
Mortalitat a urgències (%)	0,01	18,34
Visites de telemedicina	142.297	5,36
Salut internacional⁵		
Pacients atesos	26.276	-6,96
Visites de viatgers	23.410	-8,33
Visites de patologia importada	2.866	5,91
Vacunacions	44.236	-19,92

Font: SAP Assistencial, CMBD i PROSICS. Dades extretes a juny de 2016.

1. Inclou urgències de més de 24 hores.
2. Inclou consultes externes hospitalàries i d'atenció primària.
3. Intervencions CMA / total d'intervencions quirúrgiques.
4. % d'ingressos urgents / total d'ingressos.
5. Inclou l'activitat del PROSICS Girona, que es du a terme a l'Hospital de Santa Caterina de Salt.

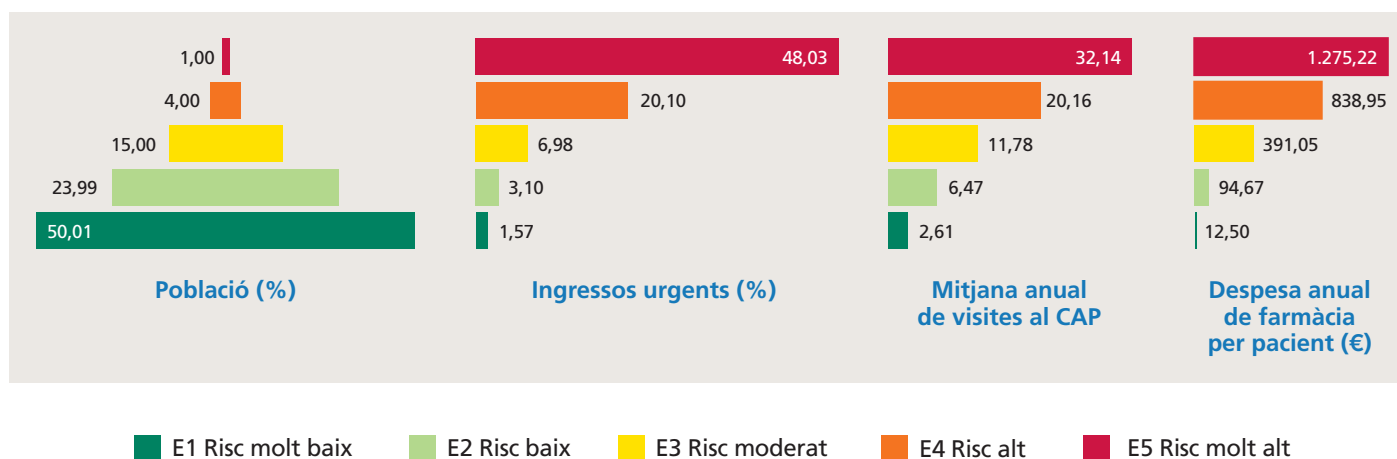

Estratificació de la població assignada atesa pels equips d'atenció primària de l'ICS

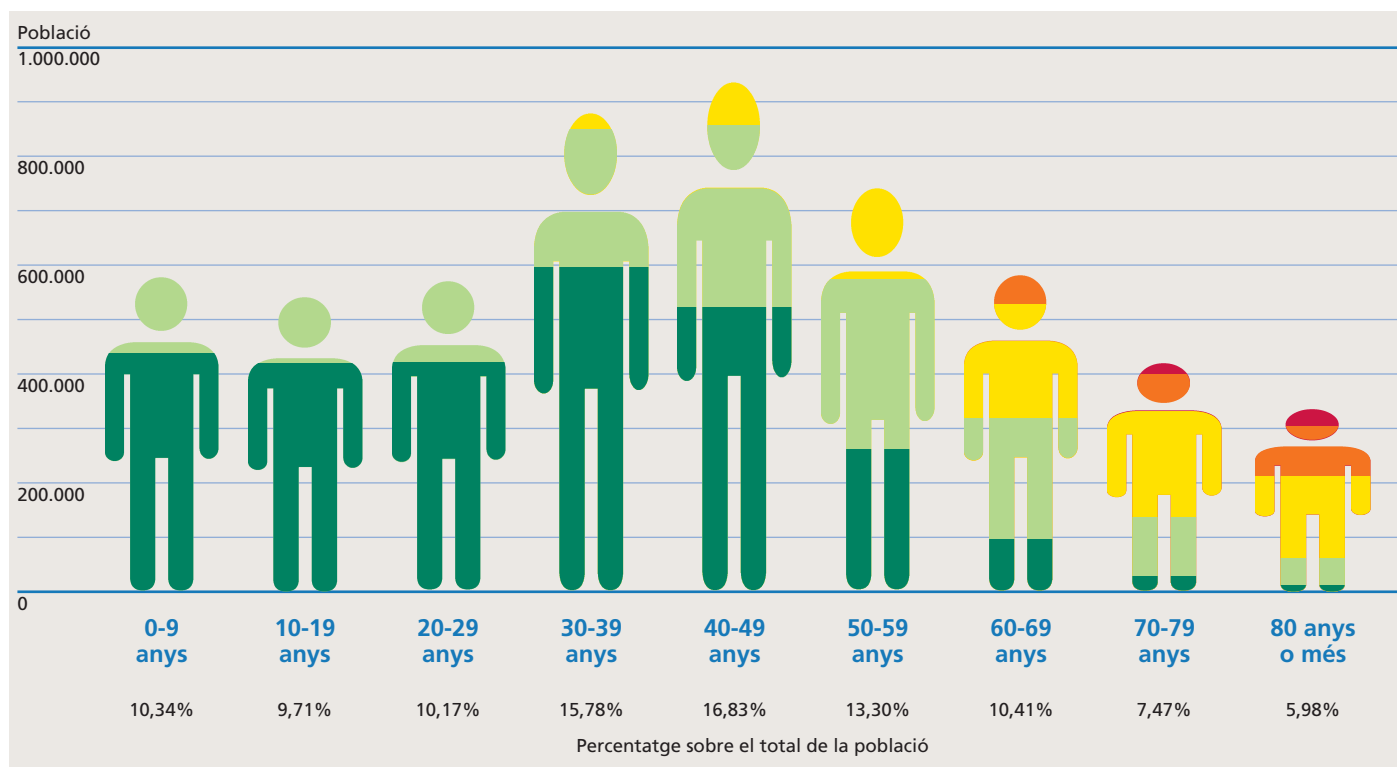
Els grups de morbiditat ajustats (GMA) són un sistema d'agrupació de morbiditat desenvolupat en el nostre entorn sanitari que permet classificar les persones ateses en grups homogenis a partir dels seus problemes de salut. Aquests grups són excloents (és a dir, cada persona queda classificada en un únic GMA), tenen en compte la multimorbiditat (especialment en malalties cròniques) i assignen a cada individu un nivell de complexitat determinat. Això permet estratificar la població segons les seves necessitats assistencials.

Tot i que suposen una petita part de la població, els malalts inclosos en estrats superiors de risc representen un impacte molt elevat respecte del consum total de recursos assistencials (hospitalitzacions, visites o despesa en farmàcia). A mesura que augmenta l'edat, el risc clínic creix.

Estratificació basada en GMA

Risc per grups d'edat

L'EQA: una eina per millorar la qualitat assistencial

L'Estàndard de qualitat assistencial (EQA) és una eina d'avaluació de la qualitat de l'activitat assistencial dels equips d'atenció primària que consta de 112 indicadors clínics, 29 dels quals es refereixen a la qualitat diagnòstica. L'eina també inclou indicadors pel que fa a la prevenció quaternària, és a dir, els casos de prescripcions mal indicades. Durant l'any 2015, gràcies a les propostes dels professionals, s'han afegit millores en aquests indicadors. Aquest any també s'han integrat dins dels EQA els indicadors de l'Estàndard de qualitat diagnòstica (EQD).

Resultats dels indicadors d'EQA més destacats

	Pacients amb bon control	% sobre el total de casos
Malaltia cardiovascular		
Tractament amb antiagregants o anticoagulants en la fibril·lació auricular	73.002	89,9%
Bon control del tractament amb anticoagulants	42.884	91,4%
Tractament antiagregant en cardiopatia isquèmica i accident vascular cerebral	154.005	96,9%
Control del colesterol LDL en cardiopatia isquèmica i accident vascular cerebral	79.315	65,4%
Tractaments amb blocadors β de la cardiopatia isquèmica i la insuficiència cardíaca	85.287	76,3%
Diabetis <i>mellitus</i> tipus 2		
Cribratge del peu diabètic	188.150	67,9%
Control de l'hemoglobina glicosilada	193.059	69,7%
Cribratge de la retinopatia	148.578	76,5%
Factors de risc cardiovasculars		
Control de la tensió arterial	344.616	73,4%
Control del colesterol LDL en pacients amb risc cardiovascular alt	26.483	73,1%
Risc cardiovascular baix amb hipolipemians mal indicats	165.957	9,1%
Activitats preventives		
Reducció del consum d'alcohol en bevedors de risc	21.596	48,4%
Reducció de pes en obesitat i sobrepès	198.287	33,2%
Millora de l'activitat física en sedentaris amb factors de risc cardiovascular	99.690	45,9%
Cribratge de l'obesitat entre els 6 i 14 anys	380.179	84,0%
Cribratge d'hàbits tòxics en adolescents	37.252	79,9%
Vacunacions		
Cobertura de la vacunació antitetànica en majors de 39 anys	1.418.015	64,6%
Cobertura vacunal sistemàtica infantil	686.176	92,4%
Cobertura de la vacunació antigripal en infants de risc	14.668	33,7%
Vacunació de la grip en majors de 59 anys	579.904	49,4%
Vacunació de la grip en població de risc	63.070	21,3%
Atenció domiciliària		
Valoració integral	41.342	97,2%
Valoració del risc d'úlceres per pressió	39.869	98,1%
Indicadors de qualitat diagnòstica		
Qualitat del diagnòstic de la diabetis <i>mellitus</i> tipus 2	446.526	96,0%
Adequació diagnòstica de la hipertensió arterial	26.634	61,7%
Adequació diagnòstica de la hipercolesterolèmia	30.340	76,9%
Adequació diagnòstica de la malaltia respiratòria	382.401	69,7%
Adequació diagnòstica de la malaltia cardiovascular	58.906	54,7%

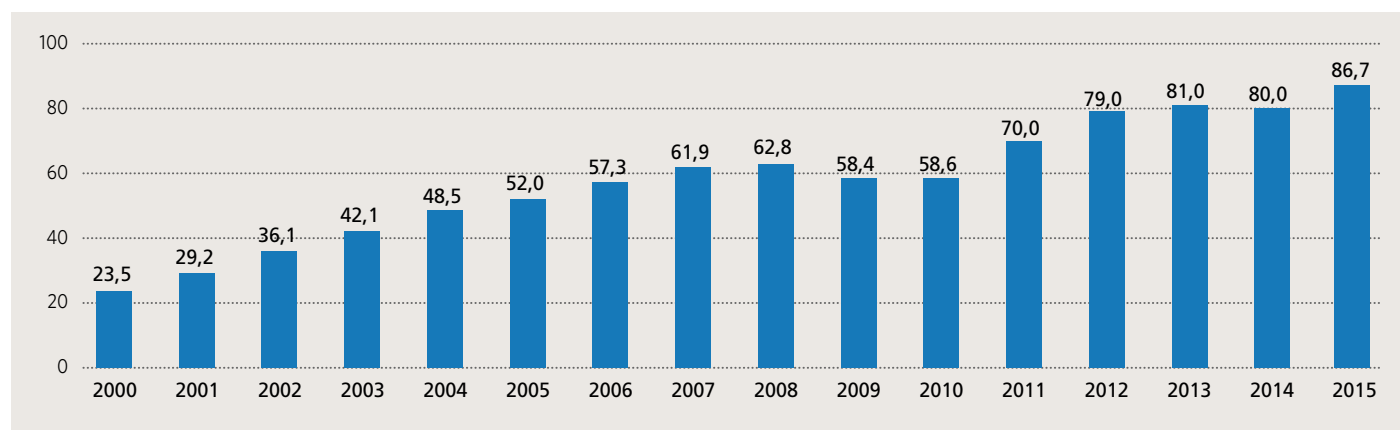
Resultats dels indicadors de l'EQA corresponents a prevenció quaternària (prescripcions mal indicades)

	Pacients en situacions millorables	% sobre el total de casos
Noves estatines mal indicades	25.599	1,2%
Inadequació de la prevenció de la gastropatia amb inhibidors de la bomba de protons (omeprazole, lansoprazole, esomeprazole, etc.)	201.828	54,2%
Tractament mal indicat en l'osteoporosi amb baix risc de fractura	40.269	1,8%
Ús incorrecte de la prova de l'antigen prostàtic específic (PSA)	80.220	15,2%

L'ICS millora la qualitat de la prescripció farmacèutica

Durant el 2015, els facultatius de l'ICS han aconseguit millorar la qualitat de la prescripció de fàrmacs a les consultes d'atenció primària. Aquest any, s'ha assolit el 86,7% de l'Estàndard de qualitat de prescripció farmacèutica (EQPF), una eina de mesura que l'ICS utilitza des de fa quinze anys, dins del procés d'incentivació professional. L'EQPF inclou indicadors elaborats i revisats cada any per equips multidisciplinaris, d'acord amb l'evidència científica, amb l'objectiu de fomentar l'ús dels fàrmacs més eficients i reduir la variabilitat en l'abordatge terapèutic de les patologies més freqüents a l'atenció primària.

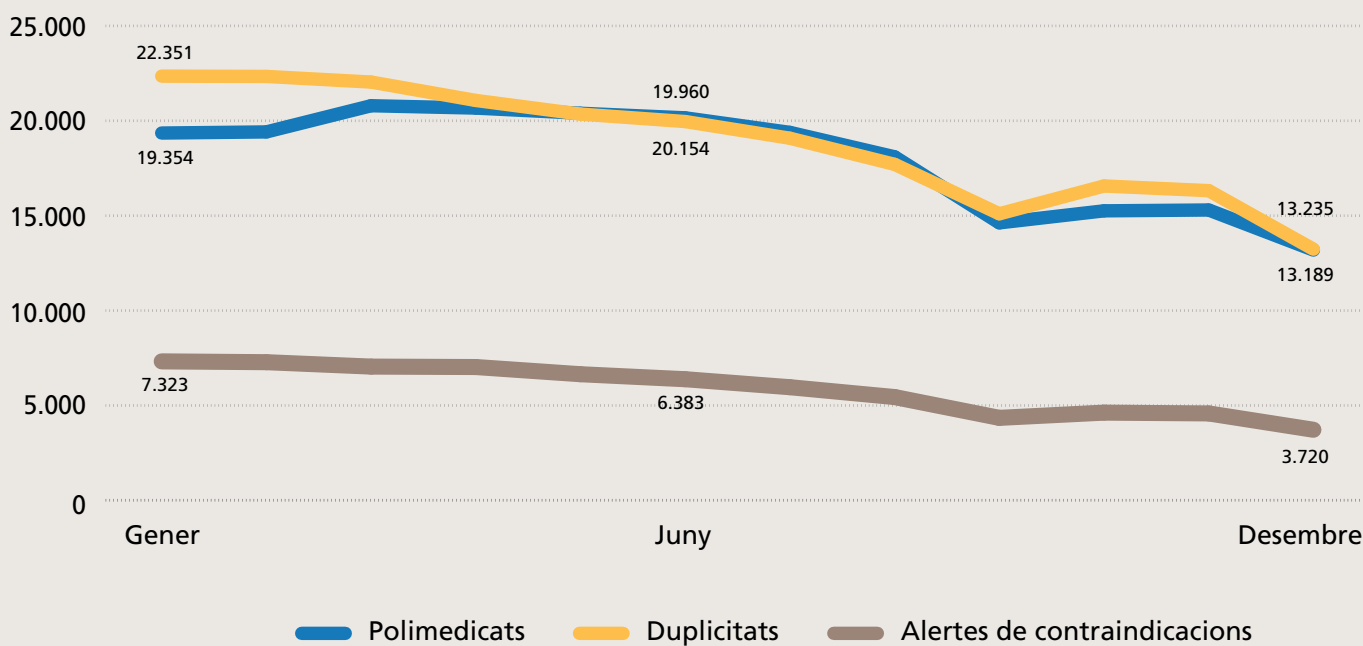
Evolució del percentatge d'assoliment de l'EQPF (mitjana del total d'EAP de l'ICS)

L'ICS redueix en un 41% les redundàncies terapèutiques

Els professionals mèdics de l'ICS han reduït durant el 2015 en 9.116 casos el nombre de redundàncies terapèutiques (duplicitats), la qual cosa representa una disminució del 40,8% respecte a la xifra de l'any passat. També han resolt 3.603 contraindicacions relacionades amb alguns fàrmacs amb notificacions de l'Agència Espanyola de Medicaments i Productes Sanitaris (un 49% menys) i han dut a terme 6.165 accions de desprescripció en pacients amb polimediació. Això ha estat possible gràcies a l'eina Self-Audit de l'Estació clínica d'atenció primària (ECAP), que és una aplicació que permet als facultatius de l'ICS la revisió sistemàtica de la prescripció farmacèutica realitzada als pacients.

D'altra banda, durant l'any 2015 el mòdul de Prescripció farmacèutica segura de l'ECAP (PREFASEG) ha començat a mostrar avisos als facultatius si prescriuen la dosi màxima autoritzada a un pacient, cosa que també ha permès augmentar la seguretat clínica.

La prestació de cures als hospitals de l'ICS

La prestació de cures infermeres als vuit hospitals de l'ICS es realitza de manera individualitzada per a cada pacient a les àrees d'urgències, hospitalització, crítics, unitats de cures intermèdies, quiròfans i reanimació postquirúrgica, intervencionisme, consultes i hospitals de dia.

La prestació de cures es basa en estàndards que són comuns en tots els centres i consensuats entre els professionals, i que els infermers i les infermeres adequen a la situació i les necessitats individuals de cada persona atesa i, si és el cas, de la seva família.

En total, als vuit hospitals de l'ICS s'han atès 123.583 pacients durant l'any 2015, a qui s'han realitzat 160.858 episodis de cures, bona part de les quals són medicoquirúrgiques.

Grups relacionats amb el diagnòstic (GRD) més complexos als hospitals de l'ICS

Els grups relacionats de diagnòstic constitueixen un sistema de classificació dels pacients en grups clínicament similars i amb un consum de recursos sanitaris també similar.

GRD mèdics més complexos

GRD	Descripció	Severitat	Altes 2015	Pes GRD
591	Nounat, pes en néixer 500-749 g, sense procediment major	4	14	17,4986
593	Nounat, pes en néixer 750-999 g, sense procediment major	4	21	15,8429
591	Nounat, pes en néixer 500-749 g, sense procediment major	3	12	11,1980
593	Nounat, pes en néixer 750-999 g, sense procediment major	3	18	10,7087
602	Nounat, pes en néixer 1.000-1.249 g, amb síndrome de destret respiratori / altres anomalies majors respiratòries o altres anomalies majors	3	12	8,7849
690	Leucèmia aguda	4	40	7,2884
607	Nounat, pes en néixer 1.250-1.499 g, amb síndrome de destret respiratori / altres anomalies majors respiratòries o altres anomalies majors	3	10	6,7296
602	Nounat, pes en néixer 1.000-1.249 g, amb síndrome de destret respiratori / altres anomalies majors respiratòries o altres anomalies majors	2	10	6,6524
634	Nounat, pes en néixer > 2.499 g, amb síndrome de destret respiratori / altra condició respiratòria major	4	20	5,5233
130	Malalties de l'aparell respiratori amb ventilació assistida de més de 96 hores	4	64	5,2495
612	Nounat, pes en néixer 1.500-1.999 g, amb síndrome de destret respiratori / altra condició respiratòria major	3	16	4,8599
049	Infeccions bacterianes i tuberculosos del sistema nerviós	4	20	4,4391
930	Trauma significatiu múltiple sense procediment quirúrgic	4	22	4,4282
691	Limfoma, mieloma i leucèmia no aguda	4	42	4,0810
346	Trastorns de teixit connectiu	4	11	4,0194

GRD quirúrgics més complexos

GRD	Descripció	Severitat	Altes 2015	Pes GRD
588	Nounat, pes en néixer < 1.500 g, amb procediment major	4	16	25,2569
002	Trasplantament cardíac i/o pulmonar	4	35	21,2277
003	Trasplantament de medul·la òssia	4	20	20,0119
001	Trasplantament hepàtic i/o d'intestí	4	25	17,7526
588	Nounat, pes en néixer < 1.500 g, amb procediment major	3	13	16,6068
004	Traqueostomia amb ventilació mecànica de més de 96 hores amb procediment extensiu o oxigenació extracorpòria de membrana	4	271	15,1318
002	Trasplantament cardíac i/o pulmonar	3	22	13,0086
630	Nounat, pes en néixer > 2.499 g, amb procediment cardiovascular major	4	12	12,2738
003	Trasplantament de medul·la òssia	3	19	10,5431
005	Traqueostomia amb ventilació mecànica de més de 96 hores amb procediment extensiu	4	109	10,4855
440	Trasplantament renal	4	20	10,2326
002	Trasplantament cardíac i/o pulmonar	2	20	10,0846
004	Traqueostomia amb ventilació mecànica de més de 96 hores amb procediment extensiu o oxigenació extracorpòria de membrana	3	87	10,0196
163	Procediments sobre vàlvules cardíacques sense cateterisme cardíac	4	77	9,5401
910	Craniectomia per trauma múltiple significatiu	4	14	9,4321

Serveis d'alta complexitat

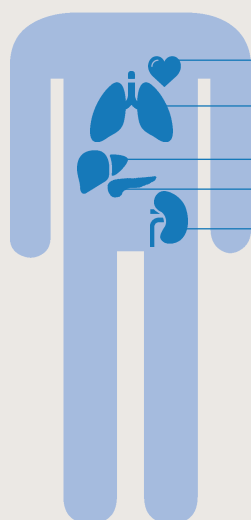
Els vuit hospitals de l'ICS actuen com a hospitals generals bàsics i de referència per a la població de la seva àrea d'influència. A més, Vall d'Hebron, Bellvitge i Germans Trias estan acreditats com a centres de tercer nivell. Això vol dir que disposen de la tecnologia i l'expertesa professional necessàries per poder realitzar els procediments assistencials més complexos: trasplantaments, cirurgia cardíaca, cirurgia per tractar la malaltia del Parkinson i l'epilèpsia, radiologia intervencionista complexa i altres procediments mèdics i quirúrgics que requereixen una alta especialització i una tecnologia específica. La resta d'hospitals de l'ICS (Arnau de Vilanova, Joan XXIII, Josep Trueta, Verge de la Cinta i Viladecans) també du a terme algunes activitats considerades d'alta complexitat, com ara cateterismes cardíacs, radiologia intervencionista i cirurgia oncològica, entre altres procediments.

Trasplantaments

Adults

Cara **1**

Cor **21**

Pulmó **46**

Fetge **75**

Pàncrees **1**

Ronyó **288**

Pediàtrics

Cor **5**

Pulmó **4**

Fetge **13**

Ronyó **10**

Cirurgia del Parkinson i l'epilèpsia

Cirurgia del Parkinson **22**

Cirurgia de l'epilèpsia **2**

Cirurgia oncològica

Bronquis i pulmons **683**

Esòfag **49**

Estómac **174**

Metàstasi hepàtica **340**

Pàncrees **118**

Recte **534**

Sistema nerviós central **631**

Cirurgia cardíaca/cateterismes

Cirurgia coronària **468**

Cirurgia valvular **1.134**

Altres cirurgies **297**

Cateterismes cardíacs diagnòstics i terapèutics **16.386**

Radiologia intervencionista

Radiologia intervencionista **7.274**

Altres procediments

Cirurgia instrumental de raquis **911**

Implants coclears **16**

Es posa en marxa el servei de cita prèvia a través d'una central de trucades pròpia

Des del dia 1 de juliol de 2015, totes les trucades que es fan per demanar dia i hora de visita als centres d'atenció primària de l'ICS les atenen operadors. Anteriorment, aquest servei s'oferia a través d'un sistema extern de resposta robotitzada. Amb aquest canvi, l'organització ha millorat l'accessibilitat dels usuaris als serveis d'atenció primària i el seu grau de satisfacció amb la cita prèvia telefònica. Des de la posada en marxa d'aquest servei fins al desembre de 2015, la central ha atès un total de 581.432 trucades.

Els usuaris valoren amb un notable alt l'atenció especialitzada ambulatoria

Els usuaris dels CAP i dels hospitals de l'ICS estan molt satisfets amb els serveis que hi reben, segons els resultats del Pla d'enquestes de satisfacció (PLAENSA) 2015 que el CatSalut ha dut a terme.

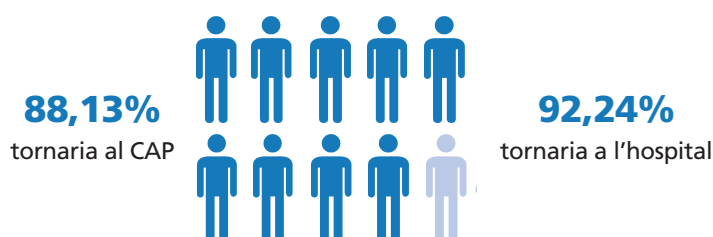
Atenció primària

Molt ben valorat	
Satisfacció global	7,92
Sol·licitud de visites per Internet	98,36%
Claredat de les explicacions dels professionals	96,41%
Neteja dels CAP	95,76%
Tracte dels professionals mèdics	95,20%
Tracte dels professionals d'infermeria	94,75%
Temps de la visita	91,27%
Pacients que tornarien a anar al centre	88,63%
Aspectes millorables	
Facilitat per obtenir dia de visita	69,88%
Temps que es triga a atendre el telèfon	69,47%
Puntualitat per entrar a la consulta	56,04%

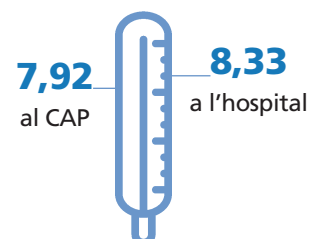
Atenció hospitalària

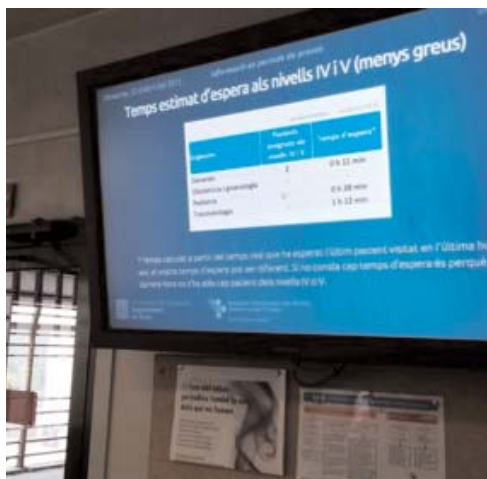
Molt ben valorat	
Satisfacció global	8,33
Tracte dels professionals d'infermeria	96,35%
Tracte dels professionals mèdics	95,79%
Tracte dels professionals d'admissions	94,00%
Ajuda per controlar el dolor	95,79%
Explicacions sobre el funcionament de l'hospital	95,66%
Sensació d'estar en bones mans	95,65%
Explicacions a l'alta	95,36%
Informació a familiars	94,46%
Coherència de la informació rebuda	94,40%
Informació sobre les proves realitzades	92,76%
Pacients que tornarien a anar a l'hospital	92,24%
Aspectes millorables	
Temps en llista d'espera	73,24%
Menjar de l'hospital	58,28%

Fidelitat

Satisfacció global

Els serveis d'urgències dels CAP i hospitals informen mitjançant pantalles del temps d'espera dels casos menys greus

Els serveis d'urgències hospitalàries i centres d'urgències d'atenció primària (CUAP) de l'ICS disposen des de començament de 2015 de pantalles informatives que mostren el temps d'espera estimat per ser atès en aquell centre. En concret, les pantalles ofereixen informació sobre la prioritat d'atenció al servei d'urgències, que en tots els centres s'organitza segons un sistema de triatge que permet fer una valoració clínica preliminar dels pacients i classificar-los en cinc nivells segons la seva gravetat, amb independència de l'ordre d'arribada.

62 equips d'atenció primària de l'ICS reben el certificat d'acreditació de qualitat del Departament de Salut

El Departament de Salut ha atorgat les 96 primeres acreditacions de qualitat per a equips d'atenció primària, de les quals 62 corresponen a EAP gestionats per l'ICS. Les distincions s'han lliurat durant un acte celebrat al Palau de Pedralbes de Barcelona, el 21 d'octubre de 2015. Les acreditacions de qualitat són un procés habitual en els hospitals públics però, fins ara, no s'havien aplicat a la xarxa d'atenció primària. Es basen en l'avaluació integral de la gestió, els serveis i els resultats dels centres, i en la identificació dels punts crítics i de les oportunitats de millora de cada un dels equips analitzats.

Vall d'Hebron celebra 60 anys com a referent de la sanitat catalana

Des del 5 d'octubre de 2015 i durant tot el 2016, l'Hospital Vall d'Hebron celebra el seu 60è aniversari amb diferents activitats obertes a la ciutadania i als professionals que inclouen, per exemple, un cicle de vídeos de professionals i exprofessionals de l'Hospital (Gent Vall d'Hebron) que donen la seva visió sobre l'evolució del centre; un llibre amb la història de l'Hospital; un cicle de conferències "Els convidats dels 60 anys", amb la participació de personatges rellevants; una exposició de fotografies històriques o una cursa pels voltants de l'Hospital.

Bellvitge, Germans Trias, Arnau, Verge de la Cinta i Viladecans, hospitals TOP 20 2015

Els hospitals de Bellvitge, Germans Trias, Arnau de Vilanova de Lleida, Verge de la Cinta de Tortosa i Viladecans han obtingut premis TOP 20 que cada any concedeix la consultora de serveis sanitaris Iasist. La distinció valora la qualitat de gestió i assistencial dels centres participants, agrupats per diferents categories, segons les dimensions i les característiques de cada centre.

Els hospitals premiats per Iasist tenen un 27% més de productivitat que la resta de centres i un 47% més d'eficiència. També mostren millors resultats de qualitat assistencial, amb un 30% menys de mortalitat en onze patologies i una reducció de les readmissions d'entre un 6% i un 70% en 23 processos clínics.

La seu de l'ICS s'adhereix al projecte No puc esperar!

El Centre Corporatiu de l'ICS, situat a la Gran Via de les Corts Catalanes, 587, de Barcelona, s'ha afegit al projecte No puc esperar!, pensat per millorar la qualitat de vida de persones que necessiten utilitzar un lavabo de manera urgent, especialment pacients amb malalties inflamatòries intestinals cròniques. La iniciativa està impulsada per l'Associació de Malalts de Crohn i Colitis Ulcerosa de Catalunya (ACCU) i l'Hospital Trueta de Girona.

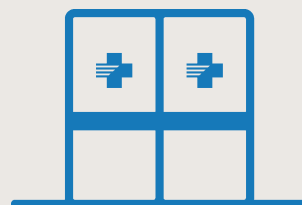
► El nostre actiu principal

Les empreses només poden existir gràcies a les persones que hi treballen. En l'àmbit de la salut, això és encara més evident, perquè l'activitat sanitària no s'entendria sense el coneixement i l'expertesa dels seus professionals. Amb una plantilla de prop de 39.000 persones, l'ICS és l'organització sanitària més important del nostre país. La nostra institució està formada per professionals infermers, mèdics, administratius, de treball social i de manteniment, entre d'altres, que treballen per garantir una assistència de qualitat a la població.

38.909
professionals

18.512
atenció primària

29.242
dones

9.667
homes

20.001
atenció hospitalària

396
Centre Corporatiu

8.967
facultatius

18.218
infermeria
i altres
professions
sanitàries

2.255
residents

9.073
gestió
i serveis

Participació

Aposta pel talent professional

La Direcció de Persones i Desenvolupament Professional té com una de les seves prioritats la millora de la gestió del talent dels professionals de la institució. Durant l'any 2015, s'han posat en marxa diversos projectes per donar més protagonisme a les persones que treballen a l'ICS.

En aquest sentit, destaca la posada en marxa d'un sistema participatiu d'avaluació dels caps de servei i caps de secció dels hospitals que, segons la Llei de l'ICS, s'ha de realitzar un cop cada quatre anys. Aquesta avaluació s'ha dut a terme seguint un model de 360 graus, que es basa en el fet que siguin el superior, els col·laboradors i els professionals que tenen el mateix nivell jeràrquic els qui duguin a terme l'avaluació de competències directives i de gestió. A més, la persona també s'avalua ella mateixa. El procés d'avaluació de caps de servei i de secció és voluntari. Si el professional obté una avaluació positiva, l'empresa li dona suport perquè pugui reforçar els aspectes millorables, a través d'un pla de desenvolupament.

Un altre pla orientat a la millora de la gestió de l'organització és el Programa de desenvolupament directiu d'atenció primària, en què participen els directors d'EAP i que té l'objectiu de reforçar les àrees de millora identificades prèviament durant una avaluació realitzada entre els directius.

Els resultats obtinguts serveixen per poder construir un pla de desenvolupament individualitzat, que té la finalitat de reforçar les àrees de millora que s'han identificat en cada directiu amb diverses accions (activitats formatives, canvis en la gestió, projectes que cal desenvolupar, etc.).

Tot plegat, per poder construir un ICS més àgil, en què el talent de les persones es converteixi en l'eix de la gestió.

900 administratius sanitaris comparteixen experiències per millorar l'atenció a la ciutadania

Un total de 900 professionals han participat l'11 de novembre de 2015 a Barcelona en la 8a Jornada d'Administratius de l'ICS, que han organitzat l'Àmbit d'Atenció Primària de Barcelona Ciutat i l'Hospital Vall d'Hebron. L'edició d'aquest any ha tingut com a lema "Escoltem per millorar" i s'ha centrat en la necessitat de posar la ciutadania en el centre del sistema sanitari per oferir-li una escolta activa des del primer moment que trepitja un centre d'atenció primària o un hospital.

L'ICS convoca 340 noves places

L'ICS ha convocat 340 noves places, tant de personal sanitari com no sanitari, mitjançant concurs oposició. La decisió s'emmarca en l'acord que el Govern ha pres el dia 21 de juliol per aprovar una oferta d'ocupació pública destinada a cobrir àmbits i llocs prioritaris. L'empresa pública també ha obert una convocatòria de promoció interna per a professionals que tenen la plaça en propietat.

El 78% de les places convocades correspon a personal sanitari i el 22%, a personal de gestió i serveis, i estan distribuïdes de forma proporcional al nombre de places ocupades interinament: 44 places per a facultatius especialistes en medicina familiar i comunitària, 8 per a facultatius especialistes en pediatria, 11 per a llevadores, 136 per a infermers, 65 per a auxiliars d'infermeria, 55 per a auxiliars administratius i 21 per a zeladors.

El Verge de la Cinta i l'Arnau de Vilanova són els primers hospitals a nomenar caps de servei d'urgències

Els hospitals Verge de la Cinta de Tortosa i Arnau de Vilanova de Lleida s'han convertit en els primers de l'ICS que han nomenat caps de servei d'urgències. Es tracta d'una nova designació que permet, amb una organització jeràrquica dels facultatius, igualar l'estructura del servei d'urgències a la de qualsevol altre servei de l'hospital. De manera progressiva, tots els hospitals de l'ICS adoptaran aquesta nova organització del servei d'urgències.

Des de fa anys, la tendència dels serveis d'urgències hospitalaris (SUH) ha estat tractar l'atenció urgent com un procés transversal, de manera que pro-

professionals de diferents especialitats –majoritàriament especialistes en medicina interna i medicina familiar i comunitària, però també d’altres com medicina intensiva o pneumologia– treballen a temps complet prestant atenció urgent i integren les plantilles estables dels serveis d’urgències.

La creació de la figura de cap de servei d’urgències suposa el reconeixement d’una realitat ja existent, que és que en els serveis d’urgències dels hospitals hi ha professionals de més d’una especialitat, que tenen objectius assistencials, docents, de recerca i de gestió comuns i són serveis amb una estructura al capdavant de la qual hi ha un cap de servei. El canvi ha estat possible a partir de la creació de l’especialitat d’urgències per part del Ministeri de Sanitat.

Els professionals de la sanitat catalana tornen a córrer al voltant de l’Hospital Germans Trias

Un any més, els voltants de l’Hospital Universitari Germans Trias i Pujol han estat l’escenari de la Cursa Atlètica de la Sanitat Catalana, que aquest any ha celebrat la seva 22a edició. En total, hi han participat 325 professionals aficionats a córrer, de diversos centres sanitaris i biomèdics catalans. Com és habitual, el circuit tenia una llargada de deu quilòmetres i travessava la zona forestal de la Serralada de Marina. L’activitat ha estat organitzada de manera voluntària pels professionals de l’Hospital Germans Trias i ha estat finançada íntegrament per empreses patrocinadores. Els vencedors de la categoria d’equips han estat l’Hospital Sant Joan de Déu, l’Hospital Clínic, Transport Sanitari de Catalunya i l’Hospital Germans Trias.

► Investiguem per millorar l'assistència de demà

Juntament amb l'assistència i la docència, la recerca és un dels eixos fonamentals de la nostra activitat. Els resultats de la investigació que es fa avui s'aplicaran a l'assistència de demà. L'ICS és l'organització sanitària líder a l'Estat pel que fa a la quantitat i a la qualitat dels articles publicats en revistes científiques indexades. La recerca de l'ICS es du a terme a través dels centres de recerca vinculats als hospitals i a l'atenció primària de la institució: el Vall d'Hebron Institut de Recerca (VHIR) - Vall d'Hebron Institut d'Oncologia (VHIO), l'Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge (IDIBELL), l'Institut d'Investigació en Ciències de la Salut Germans Trias i Pujol (IGTP), l'Institut de Recerca Biomèdica de Lleida (IRBLleida), l'Institut d'Investigació Sanitària Pere Virgili (IISPV), l'Institut d'Investigació Biomèdica de Girona (IDIBGI) i l'Institut d'Investigació d'Atenció Primària Jordi Gol (IDIAP).

Oriol Bestard, Israel Molina i Francesc Gudiol guanyen els Premis de la 7a Jornada de Recerca

L'ICS ha donat a conèixer, en el marc de la 7a Jornada de Recerca de l'organització, els guanyadors del nou Premi a l'Investigador Jove i el Premi a la Trajectòria Investigadora als Hospitals de l'ICS 2015. El primer ha recaigut *ex aequo* en els investigadors Oriol Bestard de l'IDIBELL i Israel Molina del VHIR. El guardó a la Trajectòria Investigadora a l'ICS ha estat concedit a Francesc Gudiol, també de l'IDIBELL. Durant el simposi, celebrat el 16 de juny de 2015 a l'Hospital de Bellvitge, s'han abordat les resistències als antibiòtics com un dels principals problemes del tractament de les malalties infeccioses.

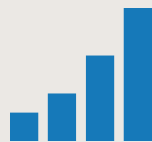
Producció científica dels instituts de recerca vinculats a l'atenció primària i als hospitals

	Articles publicats en revistes indexades amb factor d'impacte	Factor d'impacte total	Projectes i ajuts a la recerca vigents	Assajos clínics en curs	Patents en explotació	Empreses derivades (spin-offs)
VHIR / VHIO	994	6.232	482	884	12	5
IDIBELL	881	4.090	364	210	3	2
IGTP	566	2.825	115	287	4	3
IRBLleida	322	1.122	46	177	0	1
IISPV	270	1.073	74	142	3	1
IDIBGI	247	1.124	41	298	1	1
IDIAP	322	745	142	37	0	0

Dades proporcionades pels instituts de recerca a juny de 2016. Algunes publicacions poden haver estat comptabilitzades per més d'un centre.

Articles publicats
3.602

Factor d'impacte mitjà
4,8

Projectes i ajuts a la recerca
1.264

Assaigs clínics actius
2.035

Patents en explotació
23

Empreses derivades
13

Els centres d'investigació vinculats a l'ICS disposen de mediadors en conflictes interns

Els instituts d'investigació vinculats a l'ICS han creat la figura de la persona mediadora (*ombudsperson*) en cas de conflictes interns. Aquesta és la principal novetat de la segona edició de la *Guia de bona pràctica en la recerca en ciències de la salut de l'ICS*, que serveix d'instrument per regular l'activitat investigadora que duen a terme els instituts de recerca vinculats a l'empresa pública. La Guia també incorpora un comitè per a la integritat de la recerca, que s'ha d'ocupar de promoure el coneixement i l'adopció interna del codi de bones pràctiques que recull el document i d'enfortir i protegir els sistemes de registre de dades de recerca. El comitè també tindrà una funció d'àrbitre en cas de conflicte, quan les actuacions que pot fer la persona mediadora s'hagin exhaurit. A la pràctica, la composició d'aquest òrgan coincideix amb la del comitè científic intern que té cada centre de recerca.

Un suplement alimentari contra la tuberculosi produït per una empresa derivada de Germans Trias es vendrà a l'Índia

L'empresa Manremyc, creada a l'IGTP, ha tancat un acord amb l'empresa líder en l'àmbit dels probiòtics a l'Índia per desenvolupar un suplement alimentari contra la tuberculosi, anomenat Nyaditum resae®. El tractament es vendrà a les farmàcies i es preveu que els primers anys se'n beneficiï més d'un milió de persones. L'Índia és el país amb més incidència de tuberculosi al món i el primer on es distribuirà el suplement.

Investigadors del VHIR desenvolupen un sistema que permet descriure i conèixer millor l'hepatitis C

Investigadors del VHIR han desenvolupat una metodologia, basada en la seqüenciació massiva, que permet classificar acuradament els set genotips confirmats del virus de l'hepatitis C i els seus respectius subtipus. El nou sistema també possibilita, per primera vegada, identificar les infeccions amb més d'un subtipus del virus (infeccions mixtes), la variabilitat del virus i les mutacions de resistència que el pacient hagi pogut desenvolupar. L'estudi s'ha publicat al *Journal of Clinical Microbiology*.

Un estudi de l'IDIAP explica que l'adquisició d'hàbits alimentaris s'ha de fer entre els 9 i 21 mesos de vida

Investigadors de l'IDIAP han fet un estudi sobre l'eficàcia d'un programa educatiu sobre hàbits alimentaris saludables, realitzat en llars d'infants de la ciutat de Mataró, adreçats a nens i pares. L'estudi conclou que entre els 9 i els 21 mesos és quan els infants aprenen què, quan i com menjar i indica que aquest és el moment oportú per incloure hàbits alimentaris saludables.

L'IDIBELL desenvolupa una tecnologia per identificar pacients amb alt risc de rebuig en trasplantament de ronyó

L'IDIBELL ha concedit la llicència a l'empresa Oxford Immunotec d'una tecnologia per mesurar la secreció d'anticossos anti-HLA de les cèl·lules B de memòria per tal de millorar l'eficiència dels trasplantaments de ronyó, així com d'evitar el rebuig de l'empelt. Els investigadors han publicat un estudi a la revista *Kidney International* on demostren l'eficàcia d'aquesta tècnica en pacients en llista d'espera per a un trasplantament de ronyó, així com també en pacients trasplantats que han patit rebuig per anticossos.

L'IDIBGI presenta les noves instal·lacions al Parc Hospitalari Martí i Julià de Girona

L'IDIBGI ha estrenat noves instal·lacions al Parc Hospitalari Martí i Julià de Salt. Amb aquesta seu, l'IDIBGI disposa d'espais més adequats per als projectes de recerca.

L'edifici consta de dues plantes i més de 1.700 m² habilitats com a laboratoris i serveis de suport a la recerca.

El Bus de la Salut recorre les comarques lleidatanes per conèixer la salut cardiovascular de la població

Es tracta d'un projecte estratègic de l'IRBLleida, que ha estat impulsat per la Diputació de Lleida, la Fundació Renal Jaume Arnó, el Departament de Salut i la Unitat de Detecció i Tractament de Malalties Aterotrombòtiques (UDETMA). L'estudi, que es va iniciar el mes de gener de 2015, ha de permetre conèixer l'estat de salut de les artèries i la prevalença de la malaltia renal oculta en una mostra de 9.000 persones de les comarques de Lleida, durant tres anys.

Un estudi participat per investigadors de l'IISPV associa l'oli d'oliva amb una reducció del risc de patir càncer de mama

Un estudi en què han participat investigadors de l'IISPV conclou que la dieta mediterrània té un efecte protector davant del càncer de mama. L'estudi, publicat a la revista *JAMA Internal Medicine*, ha analitzat els efectes de dues intervencions amb dieta mediterrània (una de complementada amb 30 grams al dia d'oli d'oliva verge extra i l'altra amb 30 grams al dia d'una barreja de nous, avellanes i ametlles), en comparació amb un grup control de dones a les quals s'aconsellava que seguissin una dieta baixa en greix. Les dones que seguien una dieta mediterrània complementada amb oli d'oliva han mostrat un risc relatiu un 68% menor de càncer de mama maligne que les assignades a la dieta control, mentre que les dones que prenen una dieta mediterrània complementada amb fruita seca han obtingut una reducció del risc no significativa en comparació amb les dones del grup de control.

► Formem professionals excel·lents

L'ICS és el principal planter dels professionals sanitaris que es formen a Catalunya i que són reconeguts a tot el món per la qualitat de la seva preparació. Els centres de la institució disposen de la infraestructura i els professionals adequats per oferir una formació excel·lent a estudiants de medicina, infermeria i altres ensenyaments sanitaris, universitaris i de formació professional. L'ICS també forma especialistes. De fet, aquesta és la part central de l'activitat docent de l'empresa. L'oferta de formació especialitzada suposa la meitat de les places hospitalàries i el 75% de les d'atenció primària de Catalunya.

Atenció hospitalària

	Places acreditades	Places ofertes	Especialitats convocades
Vall d'Hebron	163	137	46
Bellvitge	97	90	42
Germans Trias	72	65	34
Arnau de Vilanova	40	28	16
Josep Trueta	37	30	18
Joan XXIII	37	27	17
Verge de la Cinta	11	7	5
Viladecans	1	0	0
Total	458	384	

Atenció primària

	Places acreditades	Places ofertes	Especialitats convocades
Costa de Ponent	69	59	2
Barcelona Ciutat	93	59	2
Metropolitana Nord	40	31	1
Girona	27	24	2
Tarragona	23	19	1
Catalunya Central	40	26	2
Lleida	22	18	2
Tortosa	12	8	1
Total	325	244	

Competència

Les particularitats de la formació dels residents en els serveis d'urgències centren la IX Jornada de Formació Sanitària Especialitzada de l'ICS

La formació dels residents a les unitats d'urgències ha protagonitzat la IX Jornada de Formació Sanitària Especialitzada de l'ICS, que ha tingut lloc el 2 d'octubre de 2015 a la Facultat de Medicina de la Universitat de Lleida.

L'edició d'aquest any s'ha centrat en la formació dels residents en els serveis d'urgències, lloc on realitzen part dels seus estudis la majoria de futurs especialistes del sistema. En aquestes trobades anuals s'hi apleguen professionals de la salut, caps d'estudis, tutors, residents i professionals relacionats amb la docència especialitzada de tots els centres docents de Catalunya per poder reflexionar sobre l'aprenentatge dels residents i les oportunitats formatives en l'entorn organitzatiu. En aquesta ocasió, hi han participat més de 180 professionals.

Més de 700 metges residents de medicina familiar i comunitària de Catalunya rebran formació sobre la prescripció de repòs laboral en el tractament de les malalties

L'ICS i els representants de la resta d'unitats docents multiprofessionals d'atenció familiar i comunitària de Catalunya han signat l'11 de maig de 2015 un conveni de col·laboració amb el Departament de Salut que comporta l'acreditació de l'Institut Català d'Avaluacions Mèdiques (ICAM) com a centre de referència per a la formació sobre prescripció de repòs adequada a l'activitat laboral de cada treballador. Aquest conveni estableix els objectius i els criteris de col·laboració que han de permetre complementar la formació dels residents pel que fa als coneixements bàsics sobre les incapacitats laborals, tant temporals com permanents, i a altres prestacions que necessiten valoració mèdica, així com proporcionar-los els coneixements bàsics perquè valorin les patologies en relació amb l'activitat laboral.

► Som solidaris

La solidaritat forma part de l'ADN de l'ICS. La mateixa activitat que duem a terme implica una preocupació per les persones i el seu entorn. De forma individual, nombrosos professionals de l'ICS col·laboren de manera altruista amb organitzacions no governamentals i en projectes de cooperació, tant al nostre país com a l'estranger. Des del punt de vista corporatiu, a través de diverses accions orientades a la millora del medi ambient i de la reducció de les desigualtats socials, l'ICS posa el seu granet de sorra per fer del nostre planeta un lloc més net, més just i més sostenible.

Els CAP promouen el reciclatge de piles

L'ICS i l'empresa Ecopil han signat un acord de col·laboració per a la recollida de piles a tots els centres d'atenció primària de l'organització. Aquesta iniciativa permet als professionals i a la ciutadania poder disposar d'un punt de referència nou per dipositar les piles i bateries que ja no utilitzen. L'acord suposa un pas més cap a la gestió integral dels residus que generen els CAP per contribuir a la conscienciació sobre la necessitat de fer un ús responsable dels recursos disponibles. Des de fa anys, tots els centres ja fan el tractament correcte de residus perillosos i de determinats tipus de materials sanitaris usats, com són les agulles, i també recullen selectivament altres tipus de residus, com ara el paper.

3.000 professionals aprenen a gestionar els residus

Durant l'any 2015, més de 3.000 professionals de tot l'ICS han participat en sessions formatives per aprendre a gestionar de manera correcta els residus que es generen en el seu lloc de treball i a optimitzar la despesa de recursos naturals.

Compromís

Els centres promouen la recollida d'aliments per a les persones amb més necessitats

Els centres d'atenció primària i els hospitals de l'ICS han col·laborat durant l'any 2015 en diverses iniciatives per recollir aliments. Durant l'estiu de 2015 els CAP de Barcelona ciutat han recollit prop d'una tona i mitja d'aliments i els centres del Camp de Tarragona n'han aplegat 710 quilos, que s'han lliurat al centre de distribució d'aliments de Càritas i a l'Associació Joventut i Vida de la ciutat de Tarragona. Per la seva banda, l'Hospital de Bellvitge ha aconseguit 130 quilos de menjar per a les persones amb més necessitats del barri, en el marc de la campanya solidària La fam no fa vacances. La iniciativa també ha rebut el suport d'altres centres sanitaris de l'ICS d'arreu del territori.

Una altra cita a la qual no han faltat els hospitals ni els CAP de l'ICS ha estat el Gran Recapte, que el Banc dels Aliments organitza durant les setmanes prèvies al Nadal. Els centres gironins han estat especialment actius, perquè han habilitat punts de recollida a tots els CAP i a l'Hospital Trueta. L'Hospital de Bellvitge i els centres de Barcelona ciutat també han col·laborat durant les festes nadalenques en la campanya Cap nen sense joguina.

L'atenció primària renova la certificació ambiental europea EMAS

L'Institut Català de la Salut ha renovat, una vegada més, la certificació de qualitat ambiental europea EMAS 14.001. En total, ja són 55 els centres que disposen d'aquesta distinció, que implica que avaluen l'impacte de les seves activitats sobre el medi ambient i que implanten sistemes de millora contínua. L'obtenció del segell de qualitat de l'Eco-Management and Audit Scheme (EMAS) indica que aquests centres compleixen amb els màxims nivells de qualitat mediambiental. La consecució d'aquesta certificació, que té caràcter voluntari, comporta l'obtenció automàtica de l'acreditació ISO 14.001.

L'any 2015, l'ICS ha rebut de l'entitat europea un reconeixement pel cinquè aniversari de l'acreditació.

► Som eficients

L'ICS gestiona els seus recursos de manera eficient per poder donar el millor servei als ciutadans. Mitjançant la Llei de pressupostos de la Generalitat, l'ICS rep cada any un pressupost global que s'ha de repartir entre les diverses unitats productives. D'altra banda, cadascuna d'aquestes unitats signa amb el Servei Català de la Salut (CatSalut) un contracte programa que, en el cas dels hospitals, defineix l'activitat que el CatSalut, com a asseguradora pública, compra i els ingressos que l'àmbit o les direccions d'atenció primària haurien de rebre per la població que tenen assignada.

Prop de 3.000 milions d'euros de despesa

El pressupost inicial de l'ICS que el Parlament de Catalunya ha aprovat per a l'any 2015 ha estat de 2.616,87 milions d'euros. El 97,52% d'aquest import prové de les transferències realitzades pel CatSalut, a partir del que estableix el contracte programa. La resta de l'import correspon a ingressos per prestacions sanitàries a tercers obligats al pagament i altres ingressos i transferències per prestacions no assistencials.

Al llarg de l'any, el pressupost inicial ha estat objecte de diverses modificacions, que han suposat un augment de 28,82 milions d'euros que, majoritàriament, correspon a la recuperació d'una part de la paga extraordinària dels professionals de desembre de 2012.

El tancament pressupostari de la despesa de l'ICS de l'exercici 2015 ha estat de 2.785,32 milions d'euros, un import que incorpora la despesa de fàrmacs de nova generació per al tractament de l'hepatitis C. Això ha suposat una liquidació per sobre del pressupost de 139,62 milions d'euros.

Dins d'aquesta liquidació, també s'ha incorporat la realització d'activitats i programes assistencials que les diverses regions sanitàries han sol·licitat i que no s'ha reflectit a l'ingrés pressupostari.

En comparació amb l'any anterior, durant el 2015 s'ha produït un augment de les despeses de personal per la recuperació d'una paga extraordinària de 2015 i per l'abonament d'una part corresponent a la del mes de desembre de 2012, i per la integració del personal sanitari dels centres penitenciaris. També s'ha produït un increment de la despesa en material sanitari de consum i en farmàcia (especialment per l'augment del consum de fàrmacs de nova generació per a l'hepatitis C), de la derivació de proves diagnòstiques i de l'increment de la despesa en serveis informàtics.

Pressupost inicial 2015	2.616.870.000,00
Transferència del CatSalut (assignació)	2.551.870.000,00
Ingressos propis (assignació)	65.000.000,00
Modificacions del pressupost	28.827.306,68
Transferència del Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda per la recuperació de 44 dies de paga extra 2012	20.095.626,29
Generacions de crèdit per ingressos de:	8.731.680,39
Diputació de Lleida	4.740.243,23
Traspàs obres CatSalut	900.000,00
Ús racional dels medicaments (URM) / Registre de tractaments i pacients (RTP)	885.185,20
Fons de formació contínua	805.548,07
Acció tutorial en formació de postgrau	700.000,00
Ajuts a la investigació	322.300,00
Bonus de sinistralitat	150.314,05
Altres	228.089,84
Pressupost final 2015	2.645.697.306,68
Despesa de personal	1.776.034.883,50
Despesa en béns corrents i serveis	987.954.060,46
Transferències corrents	14.575,00
Inversions reals	21.315.665,36
Despesa de l'exercici 2015 (obligacions)	2.785.319.184,32
Resultat pressupostari 2015	-139.621.877,64

Imports en euros.

L'ICS estalvia 1,5 milions d'euros anuals en la factura elèctrica

Des de la implantació d'un sistema automatitzat de gestió de la despesa d'energia l'any 2014, l'ICS ha aconseguit estalviar més d'1,5 milions d'euros anuals en electricitat gràcies a l'aplicació de mesures de correcció, com per exemple les potències contractades. Aquest import ha suposat al voltant d'un 5% de la factura elèctrica anual de l'ICS i no inclou els estalvis que es deriven de la correcció d'errors de facturació.

El 77% de les factures que tramita l'ICS són electròniques

L'ICS és l'entitat pública de Catalunya més activa en l'ús de la factura electrònica. Durant l'any 2015, l'empresa ha registrat més de 275.000 factures electròniques, la qual cosa ha representat el 76,8% de totes les que ha rebut. De fet, el mes de desembre de 2015 més del 90% de les factures registrades han estat en format electrònic. Des de la seva implantació l'any 2012, la progressió en el nombre de factures emeses en aquest format ha superat totes les previsions.

L'ICS inverteix 15,6 milions d'euros en obres i equipaments durant el 2015

La inversió de l'ICS de l'any 2015 en obres i equipaments als seus centres i serveis ha estat de 15.625.000 milions euros. Aquesta xifra s'ha de sumar a les actuacions dutes a terme en el marc del Pla d'inversions del CatSalut i de la Diputació de Lleida.

Entre les actuacions més destacades hi ha les següents:

- Hospital Vall d'Hebron. Instal·lació d'una màquina d'absorció (620.000 euros), instal·lació de nous equipaments d'oncologia radioteràpica (495.000 euros) i neuronavegadors (450.000 euros) i reforma de l'heliport (250.000 euros).
- Barcelona Ciutat. Realització de la segona fase de la llicència ambiental al CAP Manso (100.000 euros).
- Gerència Territorial Metropolitana Sud. Segona fase de les obres a l'Hospital de Bellvitge (1.500.000 euros) i construcció de la nova centraleta telefònica de l'atenció primària de l'ICS (68.000 euros).
- Gerència Territorial Metropolitana Nord. Obres del nou laboratori territorial, ubicat a l'Hospital Germans Trias (535.000 euros), i adequació d'un quiròfan del mateix centre hospitalari (130.000 euros). A l'atenció primària d'aquesta Gerència Territorial s'han adequat les instal·lacions de farmàcia (200.000 euros).
- Gerència Catalunya Central. Instal·lació d'electrocardiògrafs de dotze canals (60.000 euros).
- Gerència Alt Pirineu i Aran. Millora de la climatització del CAP La Seu d'Urgell (96.000 euros).
- Gerència Territorial Girona. A l'Hospital Trueta s'han reformat les Urgències Pediàtriques (242.000 euros) i la quarta planta d'hospitalització (150.000 euros).
- Gerència Territorial Camp de Tarragona. A l'Hospital Joan XXIII s'han reformat els sostres, s'ha dut a terme la fase 0 de seguretat elèctrica (169.000 euros) i s'han realitzat obres de millora a la Unitat d'Urgències (153.000 euros).
- Gerència Terres de l'Ebre. Reforma de la cuina de l'Hospital Verge de la Cinta (360.000 euros).

**L'Institut Català de la Salut
és l'empresa pública de serveis de salut
més gran de Catalunya,
amb quasi 39.000 professionals
que presten servei a gairebé sis milions
de persones de tot el territori.**

gencat.cat/ics

► Fe d'errates

A la informació corresponent als recursos estructurals i assistencials –que es troba a la pàgina 5– s'han detectat algunes errades. La informació correcta és la que es reproduïx a continuació.

Recursos

Atenció primària

Recursos estructurals

Centres d'atenció primària	331
Consultoris locals	633
Centres d'urgències d'atenció primària (CUAP)	19
Punts d'atenció continuada (PAC)	129
Dispositius d'atenció urgent aïllats o de muntanya	20
Centres d'atenció continuada	27
Dispositius d'atenció especialitzada	33
Serveis de diagnòstic per la imatge	2
Laboratoris clínics	28

Recursos assistencials

Equips d'atenció primària	286
Equips d'atenció primària penitenciaris	11
Línies pediàtriques / equips d'atenció pediàtrica	15
Unitats d'atenció continuada i urgències de base territorial (ACUT)	23
Serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR)	24
Unitats del Programa d'atenció domiciliària i equips de suport (PADES)	11
Unitats de rehabilitació	11
Unitats de salut mental	2
Unitats de salut laboral	3
Unitats de salut internacional	6

Atenció hospitalària

Hospitals	8
Quiròfans	141
Unitats de reanimació / punts d'atenció	21 / 163
Unitats de cirurgia major ambulatoria (CMA)	8
Sales de parts	24
Consultoris de consultes externes	1.308
Punts d'atenció d'hospitals de dia	395
Boxs d'urgències / punts d'atenció	385 / 716
Laboratoris clínics (territorials / urgències)	8
Equipaments d'alta tecnologia	230
Llits disponibles	3.587
Unitats de salut internacional	3

